

WPC
ENERGY
SERBIA

NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET

31/JAN/2025
Broj 309

NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Trampov udar na OPEC

**EU ipak ne odustaje od ruskih energenata ?
Danci odobrili konzervaciju Severnog toka 2
Janaf traži od SAD dozvolu za transport nafte za NIS**

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

Transnafta

Udruženje naftnih kompanija Srbije

PETROL

Energija za život

SNOGA
SRBIAN NATURAL GAS ASSOCIATION

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ
1857

SADRŽAJ

NAFTA

Ništa od Trampovog „buši, dušo, buši“	OVDE
EU ipak ne odustaje od ruskih energenata?	OVDE
Veliki naftaši očekuju najmanji kvartalni profit u poslednje tri godine	OVDE
Trampov udar na OPEC	OVDE
OPEC opet drži ključeve tržišta u rukama	OVDE
Tramp sa saudijskim princom razgovarao o sniženju cena nafte	OVDE
Kineska proizvodnja nafte i gasa rekordna u 2024	OVDE
Wall Street očekuje od naftaša profit, a ne juriš na nove bušotine	OVDE
Mađari dobili energetske garancije, pa glasali za sankcije Rusiji	OVDE
...	
Goldman Sachs: Sankcije Rusiji nemaju efekta	OVDE
UNKS: Kretanje cena nafte Brent	OVDE

PRIRODNI GAS

Kako prekid tranzita gasa preko Ukrajine utiče na tržište u EU.....	OVDE
EK nastavlja pregovore sa Ukrajinom oko tranzita gasa	OVDE
EU prestaje da kupuje ruski LNG tek kada nađe zamenu	OVDE
Fico insistira da ruski gas i dalje ide preko Ukrajine.....	OVDE
Danci odobrili konzervaciju Severnog toka 2	OVDE
Exxon traži gas na moru kod Kipra.....	OVDE
Preko Turskog toka u Evropu stigle rekordne količine gasa	OVDE

REGION

Ruski MIP: Sankcije NIS su usmerene protiv Beograda.....	OVDE
Janaf traži od SAD dozvolu za transport nafte za NIS.....	OVDE
Mađarska pritiska da MOL kupi rafineriju u Burgasu.....	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu.....	OVDE

Crude Oil Brent, JAN 24, 2025 – 07.10 GMT – 78.66 \$ oilprice.com

WPC
ENERGY
SERBIA

NATIONAL
COMMITTEE

Ništa od Trampovog „buši, dušo, buši“

Direktori energetske firme smatraju da će pritisak investitora na naftne kompanije i ekonomska realnost „sektora koji uvek zavisi od cena nafte“ verovatno blokirati misiju američkog predsednika Donalda Trampa da pokrene novu eru „američke energetske dominacije“, piše Financial Times, prenosi **Carbon brief**. „Oklevanje Wall Streeta da krene u nova bušenja“ znači da će američka proizvodnja nafte verovatno rasti sporije u narednim godinama nego pod Bajdenovom administracijom, piše list, i „mnogo manje nego u godinama eksploatacije škrljaca u prethodnoj deceniji“. U njemu se navodi da čelni ljudi kompanije ističu da bi Trampovo nastojanje za nižim cenama nafte i gasa „učinilo kompanije iz škrljaca manje profitabilnim – i manje je verovatno da će slediti [njegovu] komandu da „buši, dušo, buši“. Isto tako, podaci iz industrije pokazuju da je malo verovatno da će američke naftne i gasne kompanije proširiti razvoj na Aljasci i na Arktiku, uprkos Trampovoj izvršnoj naredbi koja im to omogućava, prenosi Reuters. „Proizvodnja nafte u SAD je već na rekordnom nivou uglavnom zbog povećane proizvodnje u pristupačnijim oblastima kao što su Teksas i Novi Meksiko, a kompanije imaju ograničenu potrošnju na nove projekte kako bi se fokusirale na vraćanje novca akcionarima. Takođe se napominje da bi budući predsednik mogao lako da poništi Trampovu odluku. U međuvremenu, predsednik ExxonMobil Europe Philippe Ducom kaže za Bloomberg da bi Trampovi planovi za prodaju više tečnog „prirodnog“ gasa (LNG) mogli biti ometeni ograničenim zalihama ove godine, a novi kapaciteti će se pojaviti tek 2026. i 2027. Još jedan faktor, navodi se u članku, je nespremnost Evrope da se obaveže na dugoročne ugovore o LNG, uprkos tome što Tramp preti Evropljanima carinama ako ne kupe više nafte i gasa. Međutim,

Reuters citira izvršnog potpredsednika Evropske komisije Valdisa Dombrovskisa, koji kaže da je EU otvorena za razgovore o kupovini američkog energenta i oružja kako bi se sprečilo uvođenje carina. Slično, Guardian izveštava da je su veliki naftaši potrošili 445 miliona dolara tokom poslednjeg izbornog ciklusa „da bi uticali na Donalda Trampa i Kongres, prema analizi ekološke nevladine organizacije Climate Power“. U članku se dodaje da je ova cifra „skoro sigurno veliko potcenjivanje“ zbog sredstava koja je teže pratiti.

U virtuelnom obraćanju rukovodiocima na Svetskom ekonomskom forumu u Davosu, Tramp je pozvao OPEC – grupu najvećih proizvođača nafte – da snizi globalne cene nafte, piše FT. Predsednik je takođe pohvalio zasluge „dobrog, čistog, uglja“, primećuje list. Tramp je rekao da će ubrzati izgradnju elektrana za potrebe veštačke inteligencije, potencijalno napajanih ugljem za rezervnu električnu energiju za „hitne slučajeve“, putem deklaracije o vanrednom stanju, navodi CNBC news. (Neuobičajeno, Tramp je rekao da „ništa ne može da uništi ugalj, ni vreme, ni bomba“, navodi Independent.) Udeo američkih proizvođača uglja je skočio nakon predsednikovih izjava, prema časopisu Mining Weekly. U srodnim vestima, New Scientist kaže da su se ove nedelje OpenAI i druge tehnološke kompanije pridružile Trampu da obećaju privatnu investiciju od pola biliona dolara u centre podataka kao deo projekta „Zvezdana kapija“ za unapređenje američke tehnologije veštačke inteligencije. Časopis napominje da bi projekat „mogao opteretiti američku energetske mrežu“. Bloomberg izveštava da će „barem nešto energije za Zvezdane kapije“ verovatno doći iz projekata za skladištenje solarne energije i baterija.

EU ipak ne odustaje od ruskih energenata?

Evropska komisija će verovatno odložiti planirani datum za objavljivanje mape puta za postepeno odustajanje od ruskih energenata, uključujući ruski tečni prirodni gas, prenosi **Bloomberg**,

pozivajući se na neimenovane izvore.

Oni su rekli su da bi EK mogla da predstavi plan 26. marta, mesec dana kasnije nego što je prvobitno planirano. Očekuje se da će mapa puta

ocrtati korake koji su potrebni zemljama članicama Evropske unije da u potpunosti napuste rusko gorivo u okviru napora da se prekine finansiranje Moskve za sukob u Ukrajini. Uvoz ruskog tečnog prirodnog gasa (LNG) ostaje jedna od poslednjih velikih energetske zavisnosti Evrope nakon što su tokovi gasovoda kroz Ukrajinu okončani krajem prošle godine. EU je prošle godine uvezla rekordne količine superhlađenog plavog goriva iz Rusije, a najveći uvoznici su Francuska, Španija i Belgija. Jedan broj zemalja EU i dalje uvozi rusko nuklearno gorivo, primećuje Bloomberg. Grupa od 10 zemalja EU se zalagala za oštrije mere protiv Rusije uvođenjem ograničenja na

prirodni gas i LNG, ali ti naponi su komplikovani potrebom da se obezbedi jednoglasnost svih 27 članica bloka.

Komisija je sebi postavila neobavezujući cilj da prekine kupovinu ruskih energenata do 2027.

U međuvremenu, cena prirodnog gasa u Evropi pala je na 48 evra po megavat-satu u današnjem trgovanju pošto su više nego uobičajene temperature širom kontinenta smanjile potražnju za gorivima za grejanje, iako se nešto zahlađenja očekuje kasnije ove nedelje.

Snažna proizvodnja obnovljive energije dodatno je smanjila potražnju za gasom u energetskom sektoru.

Veliki naftaši očekuju najmanji kvartalni profit u poslednje tri godine

Očekuje se da će pet najvećih međunarodnih kompanija za naftu i gas u narednim nedeljama izvesti najnižu kvartalnu zaradu u poslednje tri godine, pokazuju podaci koje je prikupio **Bloomberg**.

Očekuje se da će niže cene nafte i gasa, slabija trgovina naftom i LNG poslovanja u nekim evropskim kompanijama, kao i sveobuhvatni pad marži, uticati na zaradu ExxonMobil-a, Chevrona, BP-a, Shell-a u četvrtom kvartalu i TotalEnergies, prema analitičarima i ažuriranjima trgovanja od samih velikih kompanija.

Manji profit, koji će ostati u milijardama američkih dolara, će uticati na finansijske planove naftaša i potencijalno staviti pod pritisak otkup akcija i dividende. Velike kompanije će nastaviti da daju prioritet ovim povratima investitorima, tako da će možda morati da pozajmljuju više i/ili ubrzaju mere za smanjenje troškova.

U trećem kvartalu, rekordna proizvodnja pomogla je američkim kompanijama Exxon i Chevron da nadmaše procene analitičara, nadoknadivši najveći deo negativnog uticaja nižih

cena nafte i gasa u odnosu na pre godinu dana i veoma slabih marži prerade, posebno u Evropi.

Za četvrti kvartal, neki od velikih su već upozoravali na slabije rezultate za K4 u odnosu na prethodni kvartal.

Očekuje se da će slaba trgovina naftom i opadajuće marže prerade sniziti zaradu BP-a u četvrtom kvartalu. Kompanija sa sedištem u Velikoj Britaniji predviđa da će slabije ostvarene marže prerade umanjiti zaradu u četvrtom kvartalu za do 300 miliona dolara. Takođe je predviđeno da aktivnost preokreta u rafineriji ima veći uticaj za četvrti kvartal u poređenju sa trećim kvartalom.

Shell, sa svoje strane, očekuje da će njegova preduzeća za proizvodnju i trgovinu LNG-om i trgovinu naftom ostvariti znatno niže rezultate u četvrtom kvartalu 2024. godine, zbog sezonskih i vremenskih uslova podizanja.

ExxonMobil je takođe označio slabiji profit u četvrtom kvartalu 2024. zbog nižih marži prerade, procenjujući veličinu negativnog uticaja na 1,75 milijardi dolara.

Trampov udar na OPEC

Američki predsednik Donald Tramp dugo je bio kritičar Organizacije zemalja izvoznica nafte (OPEC). Nije iznenađenje što mu je trebalo samo 72 sata nakon što je položio zakletvu da udari na naftni kartel: obračunajući se Svetskom

ekonomskom forumu u Davosu 23. januara, rekao je da će tražiti od Saudijske Arabije i njenih saveznika da „smanje cenu nafte“, podseća **Bloomberg**.

Javna reakcija OPEC+ je prigušena: niko ne želi da

udari na Trampa. Ali iza zatvorenih vrata, održan je niz sastanaka i konsultacija između država članica i mnogi sumnjaju da OPEC+ može zauvek odoleti pritisku SAD, navodi se u članku.

OPEC+ je planirao da počne postepeno da povećava proizvodnju od aprila do kraja 2026. godine, iako je malo ko na tržištu mislio da će to uspeti: kartel je već tri puta odložio povećanje proizvodnje da bi održao visoke cene.

I barem tehnički, podizanje proizvodnje sigurno ne bi bilo ravno kapitulaciji pred Trampom.

Tramp, sa svoje strane, malo je verovatno da će izvršiti samoubistvo. Njegov stil pregovaranja je jednostavan: ciljajte visoko i nastavite da gurate. Nova administracija je puna iskusnih naftaša koji znaju da će cena ispod 50 dolara po barelu naštetiti američkoj naftnoj industriji baš kao što će cena iznad 100 dolara naštetiti ekonomskom rastu SAD. Tramp bi verovatno bio zadovoljan malim padom cene nafte, na 60-70 dolara po barelu.

Bela kuća je svesna da će niže cene nafte igrati ključnu ulogu u neutralisanju uticaja viših carina na inflaciju.

Međutim, cene nafte su već odgovorile na

Trampov poziv: pale su samo zato što je američki predsednik rekao da su previsoke. Kratkovido je, ali mnogi investitori više obraćaju pažnju na glavnog „bušača“ tržišta nafte nego na izjave i planove OPEC+.

Cene nafte će porasti 2025. samo ako Bela kuća uvede sankcije Rusiji, Iranu i Venecueli. Ali za sada, Tramp je dao prednost održavanju niskih cena nafte u odnosu na kažnjavanje stranih protivnika.

Dakle, da li je kartel spreman da kapitulira? Ne još. Ako cene nafte padnu sa sadašnjih 78 dolara po barelu na 70 dolara ili niže, rast proizvodnje nafte iz škriljaca u SAD će se usporiti. S obzirom da potražnja i dalje raste za oko milion barela dnevno svake godine (isto kao i proseka u poslednjih 20 godina), smanjenje ponude u SAD stvorice prostor za članice OPEC+ da povećaju ponudu.

Na kraju krajeva, Tramp je bio taj koji je posredovao u dogovoru između Saudijske Arabije i Rusije iz 2020. o smanjenju proizvodnje zbog čega su cene nafte porasle. Tramp je priznao da je "mrzio OPEC" dugo vremena, ali se predomislio da spasi američku naftnu industriju.

OPEC opet drži ključeve tržišta u rukama

Sa zalihama nafte u skladištima širom sveta na rekordno niskim nivoima i ograničenom proizvodnjom van OPEC+, kartel će ponovo držati ključeve tržišta, tvrde u investicionoj kompaniji **NinePoint Partners**.

„Globalne zalihe nafte su na najnižem nivou ikada. I ovo će biti ključna tema u 2025. pošto su podaci o rastu proizvodnje škriljaca u SAD razočaravajući. To će takođe biti poslednja godina značajnog rasta proizvodnje van OPEC+“, tvrdi Eric Natal, partner i viši portfolio menadžer u kanadskoj investicionoj kompaniji NinePoint Partners, rekao je u nedeljnom pregledu.

Prema podacima kompanije, globalne rezerve su pale na skoro 4,3 milijarde barela, dok su početkom 2022. premašile 4,6 milijardi barela. Prema američkoj Upravi za energetske informacije (EIA), razlika između trenutnih strateških rezervi nafte u SAD i onih koje su bile uoči SPR-a u Ukrajini u januaru 2022. i dalje je

značajna – 200 miliona barela. Bajdenova administracija prodala je 180 miliona barela 2022. kako bi obuzdala rast cena robe.

Očekuje se da će proizvodnja nafte ove godine porasti za 1,5 miliona barela dnevno, ali će stvarna proizvodnja biti niža, rekao je Natal, pozivajući se na direktore nafte i gasa koji posluju u Kanadi.

U tom kontekstu, pokazalo se da je jedinstvo OPEC+ u održavanju kvota stvarno, primetio je partner u kompaniji NinePoint Partners. On smatra da bi nove sankcije Rusiji i pojačana ograničenja Iranu mogle da dovedu do smanjenja isporuka na tržište od 3 miliona barela dnevno (jednako podeljenih između zemalja).

Istovremeno, američka Uprava za energetske informacije (EIA) predviđa povećanje potrošnje od 1,3 miliona barela dnevno.

U ovoj situaciji, rezervni kapacitet OPEC-a od 4 miliona barela dnevno bi bio veoma prikladan,

napomenuo je kanadski investitor i dodao da ne treba da OPEC legne na rudu.

"Ne mislimo da postoji neki veliki dogovor između Sjedinjenih Država i Saudijske Arabije. Saudijska Arabija ima veoma dobro prošlo iskustvo sa Trampom kada je od njih zatraženo da isporuče naftu pre nego što su uvedene prve sankcije Iranu. Onda je cena nafte pala, tako da mislim da će Saudijska Arabija i OPEC+ praktikovati prevenciju i mere predostrožnosti", rekao je Erik Natal. On, međutim, smatra da je verovatnoća da cene nafte porastu iznad 80 dolara po barelu mala, jer će se, najverovatnije, zemlje OPEC+ držati plana i početi da povećavaju proizvodnju od aprila.

Donald Tramp bi mogao da pogorša stvari uvođenjem carina od 25 odsto na kanadsku robu, uključujući naftu i gas. Međutim, 60 odsto ukupnog uvoza nafte u SAD dolazi iz Kanade, od čega veliki deo ide direktno u rafinerije na Srednjem zapadu. Vašington ima neposrednu opciju da kupi tešku naftu od Venecuele, ali

Donald Tramp planira da pooštri sankcije toj zemlji. Prema tome, ako se uvedu carine na kanadsku naftu, one neće dugo trajati, smatra Natal.

„Američki potrošači će odmah osetiti uticaj rasta cena gasa“, primetio je on.

Međunarodna agencija za energetiku (IEA) je u januarskom izveštaju navela da će se zalihe koristiti za pokrivanje operativnih potreba, ako prekidi isporuke nafte zbog vremenskih prilika, sankcija ili drugih događaja postanu značajni. Prema podacima IEA, zalihe nafte i naftnih derivata u zemljama Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) pale su u novembru na 2,77 milijardi barela. Ovo je najniži nivo za novembar od 2019. godine, dok OECD čine uglavnom razvijene zapadne zemlje i Japan.

Uprava za energetske informacije (EIA) očekuje da će rastuća proizvodnja, u kombinaciji sa relativno slabim rastom potražnje za naftom ove godine, dovesti do povećanja globalnih zaliha nafte od sredine godine do 2026.

Tramp sa saudijskim princom razgovarao o sniženju cena nafte

Američki predsednik Donald Tramp rekao je da je razgovarao o snižavanju cena nafte sa prestolonaslednikom Saudijske Arabije i premijerom Mohamedom bin Salmanom Al Saudom i tvrdio da će to primorati Rusiju da obustavi svoju specijalnu vojnu operaciju. Snimak njegovog razgovora sa novinarima objavio je pres-pul Bele kuće, prenosi **Oilexp**.

„Razgovarao sam o snižavanju cene nafte“, rekao je Tramp odgovarajući na pitanja novinara u avionu tokom leta iz Las Vegasa u Nevadi do Majamija na Floridi. Prema njegovim rečima, „ako snizite cenu nafte, Rusija će zaustaviti“ NVO. Prema Trampovim rečima, cene nafte su porasle zbog postupaka prethodnog lidera SAD Džoa

Bajdena.

Tramp je ranije izjavio da bi smanjenje cena nafte OPEC-a moglo automatski da dovede do okončanja sukoba u Ukrajini. Takođe je napomenuo da će Sjedinjene Države tražiti smanjenje cena nafte od Saudijske Arabije i OPEC-a, uključujući i pritisak na Rusiju. Pored toga, američki predsednik je, obraćajući se učesnicima Svetskog ekonomskog foruma, rekao da su zemlje OPEC-a odavno trebale da smanje cene nafte.

Pres sekretar ruskog predsednika Dmitrij Peskov rekao je novinarima u petak da pad cena nafte neće dovesti do okončanja sukoba u Ukrajini; jedno nije povezano sa drugim.

Kineska proizvodnja nafte i gasa rekordna u 2024

Kineska proizvodnja nafte i prirodnog gasa premašila je 400 miliona tona ekvivalenta nafte prvi put 2024. godine, saopštila je energetska agencija te azijske zemlje. Povećanje je bilo oko 10 miliona tona u odnosu na 2023. Godinu, prenosi **vg.hu**.

Proizvodnja je povećana osmu godinu zaredom, navodi agencija u saopštenju. Proizvodnja nafte je prošle godine porasla 1,8 odsto na 213 miliona tona. Posebno se povećala proizvodnja nafte iz škriljaca, koja je porasla za više od 30 procenata na rekordnih 6 miliona tona.

Kina je prošle godine proizvela 246,4 milijarde kubnih metara prirodnog gasa, što je 6,2 odsto više u odnosu na 2023. Od ukupnog broja, oko 25 milijardi kubnih metara bio je gas iz škriljaca, prema podacima NEA.

Vredi napomenuti da je, pored sopstvene proizvodnje, druga najmnogoljudnija zemlja sveta povećala i uvoz gasa: prošle godine je povećan za

9,9 odsto na 131,69 miliona tona i dostigao 65,16 milijardi dolara.

Nasuprot tome, uvoz nafte pao je za 1,9 odsto na 553,41 milion tona, a njegova vrednost za 3,9 odsto na 324,79 milijardi dolara. Rusija je bila najveći snabdevač energijom dalekoistočnog giganta.

Wall Street očekuje od naftaša profit, a ne juriš na nove bušotine

Wall Street očekuje od američkih naftnih i gasnih kompanija da drže poklopac na potrošnji u 2025. i da se fokusiraju na generisanje prinosa akcionara, uprkos pozivima predsednika Donalda Trampa da „buši, dušo, buši“, prenosi **Reuters**.

Velike naftne kompanije počinju da izveštavaju o rezultatima za četvrti kvartal ove nedelje, a izgledi za narednu godinu trebalo bi da odražavaju nesklad između Trampove agende za maksimiziranje nafte i gasa i očekivanja investitora. Industrija je poslednjih godina nastojala da smanji troškove i poveća proizvodnju korišćenjem efikasnije tehnologije umesto bušenja mnogih novih bunara.

Proizvođači se takođe moraju boriti sa nižim cenama nafte na globalnom nivou dok se tražnja posle pandemije odvija svojim tokom i dok se kineska ekonomija bori.

Predviđa se da će referentne cene sirove nafte tipa Brent u proseku biti 74 dolara po barelu u 2025. godini, što je pad sa 81 dolar u 2024, prema američkoj Upravi za energetske informacije.

Sve u svemu, za sektor istraživanja i proizvodnje u SAD, analitičari Scotiabank-a očekuju da kompanije ciljaju do 5% rasta proizvodnje ove godine, kao i stalne ili nešto niže kapitalne izdatke u odnosu na prethodnu godinu.

Izuzetak je Exxon Mobil, koji planira veliko povećanje proizvodnje. Najveća američka naftna kompanija namerava da više nego utrostruči svoju proizvodnju u Permu, najvećem američkom polju škriljaca, i da crpi 1,3 miliona barela dnevno iz svojih unosnih operacija u Gvajani do 2030.

„Očekujemo da će većina proizvođača nafte i gasa ostati disciplinovana u pogledu kapitalnih izdataka“, rekao je Rob Thummel, viši portfolio menadžer u Tortoise Capital. „Međutim, manje

regulacije će olakšati povećanje aktivnosti bušenja ako cene roba dostignu nivoe koji su previsoki.

Chevron, koja objavljuje rezultate u petak, očekuje se da će povećati proizvodnju za oko 3% ove godine i u srednjem jednocifrenom procentu u 2026, rekli su analitičari Barclaisa.

Kompanija je sledila konzervativnu strategiju, pomerajući se iz faze velikih ulaganja u nove projekte, i sada stvara gotovinu, rekli su analitičari iz RBC Capital Markets u belešci. Chevron bi takođe mogao da najavi povećanje dividende od najmanje 5% u odnosu na prethodnu godinu, dodao je Thummel, pošto je povećanje dividendi ranije bilo između 6% i 8%.

Očekuje se da će Chevron ostvariti profit od 3,87 milijardi dolara, prema podacima koje je prikupio LSEG, što bi predstavljalo pad sa 6,45 milijardi dolara u istom kvartalu prošle godine.

U međuvremenu, očekuje se da će Exxon Mobil prijaviti profit od 6,85 milijardi dolara, što je pad sa 9,96 milijardi dolara u istom kvartalu prošle godine.

Kompanija je prošlog meseca signalizirala da će niži profiti u preradi nafte i slabost u njenom poslovanju smanjiti zaradu za oko 1,75 milijardi dolara u poređenju sa trećim kvartalom.

Arbitražno veće će u maju odlučiti o Exxonovom osporavanju Chevron-ove kupovine Hessa - kupovini koja bi Chevronu dala rivalski udeo u bogatim rezervama na moru Gvajane.

Proizvođač ConocoPhillips takođe bi mogao da poveća proizvodnju nafte i gasa u niskom jednocifrenom procentu ove godine kako bi se fokusirao na vraćanje gotovine akcionarima, rekao je Barclais.

Kompanija je u decembru završila otkup od 22,5

milijardi dolara manjeg udela Marathon Oil-a, koji je bio pod revizijom Federalne trgovinske

komisije. Ovo bi, prema analitičarima Scotiabank, moglo da poveća njen učinak.

Mađari dobili energetske garancije, pa glasali za sankcije Rusiji

Ministri spoljnih poslova zemalja Evropske unije usaglasili su novo produženje sankcija protiv Rusije na još šest meseci, objavila je šefica evropske diplomatije Kaya Kallas na društvenoj mreži X, prenosi **Biznis.rs**.

Poslednjih dana vođene su diskusije o ovom pitanju zbog stava Mađarske, ali je Evropska komisija pružila Budimpešti garancije o energetske bezbednosti zemlje, izjavio je ministar spoljnih poslova Mađarske Peter Sijarto, prenosi Komersant.

„Mađarska je dobila tražene garancije za energetske bezbednost naše zemlje. Evropska komisija preuzela je obavezu da zaštiti isporuke prirodnog gasa i naftovode koji vode u zemlje članice EU“, objavio je Sijarto na Facebooku.

Produženje sankcija Evropske unije mora se

potvrđivati svakih šest meseci putem glasanja, što zahteva jednoglasnu podršku svih 27 zemalja članica EU. Pre glasanja, Peter Sijarto je izjavio da je Mađarska pretrpela štetu zbog antiruskih sankcija, dok Ukrajina preduzima korake koji, kako je rekao, „ugrožavaju energetske bezbednost“ centralne Evrope.

To se odnosi na odluku Kijeva da od 1. januara prekine tranzit ruskog gasa. Pored toga, Mađarska je kritikovala napad na kompresorsku stanicu „Ruska“ u Krasnodarskom kraju, koja omogućava dotok gasa putem „Turskog toka.“ Uoči glasanja o antiruskim sankcijama, Evropska komisija obećala je da će uključiti Mađarsku i Slovačku u pregovore sa Ukrajinom o isporukama gasa.

Goldman Sachs: Sankcije Rusiji nemaju efekta

Sveobuhvatne američke sankcije ruskoj naftnoj industriji verovatno neće imati veliki uticaj na proizvodnju. Veći troškovi transporta i jeftina ruska nafta podržavaju trgovinu, smatraju analitičari Goldman Sachsa. Povećane tarife ohrabrile su brodove oslobođene sankcija da prevoze rusku naftu, popunjavajući prazninu koju su ostavili tankeri sa crne liste. Sve veći popust na ESPO sirovu naftu takođe stvara snažne podsticaje za trgovce i prerađivače koji su osetljivi na cene da nastave da kupuju, napisali su

analitičari, prenosi **Oilexp.ru**

Ruski prihodi od nafte su blago porasli otkako je Bajdenova administracija uvela sankcije ranije ovog meseca, prema Goldmanu, a očekuje se da će zapadni kreatori politike dati prioritet maksimiziranju popusta u odnosu na smanjenje obima. Ukupan izvoz ostaje „prilično stabilan“. Ipak, neizvesnost u pogledu uticaja sankcija je „velika, posebno zato što su određene transakcije povlačenja dozvoljene do 12. marta“, napisali su analitičari.

Kako prekid tranzita gasa preko Ukrajine utiče na tržište u EU

Ujutro 1. januara 2025. godine, tok ruskog gasa iz cevovoda preko Ukrajine u EU je zaustavljen. To je označilo još jednu prekretnicu na putu koji je doveo do pada uvoza ruskog gasnog gasa u Evropu sa maksimuma od 179 milijardi m³ u 2019. na 31 milijardi m³ u 2024. Od tih 31 milijardi m³, 15 milijardi m³ je isporučeno preko Ukrajine, a preostalih 16 milijardi m³ u jugoistočnu Evropu preko gasovoda Turski tok, prenosi **Oxford energy**.

Uticaj na centralnu Evropu (Slovačka, Češka Republika i Austrija) je značajan, uprkos činjenici da je do kraja 2024. SPP (Slovačka) bio jedini kupac u regionu sa dugoročnim ugovorom o snabdevanju gasom sa Gaspromom i dalje aktivan. Na osnovu podataka za period od 1. do 11. januara 2025. godine, gubitak od 38 miliona m³/d ruskog gasovoda u centralnoj Evropi preko Ukrajine kompenzovan je većim povlačenjem iz skladišta, većim uvozom iz Nemačke i prestankom ponovnog izvoza u Italiju.

Za Evropu u celini (EU-27 plus UK), snabdevanje ruskim gasovodom preko Ukrajine činilo je 2,5 odsto ukupne isporuke. Obim snabdevanja koji je prestao da stiže preko Ukrajine bio je manji od porasta tražnje gasa početkom januara u odnosu na decembar 2024. U tom kontekstu, kraj tranzita ruskog gasa preko Ukrajine jedan je od nekoliko faktora koji će odrediti obim evropske smanjenje zimskog skladištenja i stepen povećanja evropskog uvoza LNG-a na godišnjem nivou u 2025.

Sve u svemu, kraj tranzita ruskog gasa preko Ukrajine pokazuje do koje mere je Evropa već (većim delom) naučila da živi bez ruskog gasa. Takođe pokazuje značaj prekograničnog interkonekcionog kapaciteta, držanja značajnih sezonskih zaliha gasa, dostupnosti alternativnih izvora snabdevanja (naime LNG sa globalnog tržišta) i razvoja integrisanog, likvidnog tržišta gasa kojim se trguje. ima sposobnost da generiše i reaguje na signale o cenama.

EK nastavlja pregovore sa Ukrajinom oko tranzita gasa

Evropska komisija će nastaviti pregovore sa Ukrajinom o isporuci prirodnog gasa Evropi i uključice Mađarsku i Slovačku u ove pregovore, prenosi **Reuters**, pozivajući se na izjavu koju je podelio diplomata EU.

Saopštenje je pročitano u ponedeljak ujutru stalnim predstavnicima EU uoči sastanka ministara spoljnih poslova Unije, koji će razgovarati o obnovi sankcija Rusiji.

Mađarski premijer Viktor Orban rekao je prošle nedelje da su sankcije nanele štetu mađarskoj

ekonomiji i da se snabdevanje gasom preko Ukrajine mora obnoviti radi energetske bezbednosti bloka.

"Komisija je spremna da nastavi razgovore sa Ukrajinom o snabdevanju Evrope preko ukrajinskog sistema za prenos gasa. Komisija je spremna da pridruži Mađarsku u procesu diskusije zajedno sa Slovačkom", navodi se u saopštenju, pročitano ranije danas stalnim predstavnicima Evrope.

EU prestaje da kupuje ruski LNG tek kada nađe zamenu

Evropska komisija nije predložila zabranu ruskog tečnog prirodnog gasa u svom najnovijem paketu sankcija jer su zemlje članice izrazile zabrinutost u vezi sa prvim obezbeđivanjem alternativa, uključujući i iz Sjedinjenih Država, saopštile su diplomate EU, prenosi **Reuters**.

„Prvo morate da se dogovorite jer ćete u suprotnom ostati bez gasa iz Rusije i bez SAD“, rekao je jedan od diplomata.

U junu prošle godine, Evropska unija je zabranila

pretovar ruskog LNG-a u okviru dodatnog paketa ograničenja Rusiji nametnutih tokom njene invazije na Ukrajinu 2022. godine.

Moskva je koristila severnoevropske luke za transport LNG-a sa broda na brod za dalja putovanja u Aziju. Otkako je zabrana stupila na snagu, više ruskog LNG-a je ostalo u Evropi, što je navelo neke zemlje članice da se zalažu za strožija pravila i potpunu zabranu.

Međutim, Komisija nije predložila oštrije mere

nakon odbijanja nekih država članica. Izvori iz EU su rekli da hladno zimsko vreme, smanjenje zaliha gasa i vreme održavanja izbora u Nemačkoj 23. februara dodatno umanjuju tu ideju.

„Nikada nije postojala originalna mera, tako da ne mislim da je korisno govoriti o tome u smislu razvodnjavanja“, rekao je Reutersu jedan evropski diplomata.

„Opšti ideja je izneta od strane Komisije u ispovedaonicama kako bi se ispitale vode... Očigledno je da je jedna ili više članica (država) dalo dovoljno protivljenja da Komisija ne smatra

pogodnim da predlaže takvu meru sada.

Američki predsednik Donald Tramp rekao je da želi da EU kupi više američkog LNG-a i da će ga učiniti dostupnim. Nejasno je kada bi EU mogla da obezbedi više američkog LNG-a u kratkom roku, jer je izvoz već u punom kapacitetu.

Tramp je poništio moratorijum na nove projekte LNG koji je uveo njegov prethodnik na mestu predsednika Džo Bajden, ali veliki novi kapaciteti neće biti pušteni u rad do 2030.

SAD su u decembru izvezle 70% svog LNG-a u Evropu.

Fico insistira da ruski gas i dalje ide preko Ukrajine

Slovački premijer Robert Fico, koji je pozvao na nastavak tranzita ruskog gasa kroz Ukrajinu, razgovaraće o tom pitanju sa zvaničnicima Evropske komisije u četvrtak, saopštio je njegov kabinet, prenosi [Seebiz.eu](#).

Kremlj je najavio da podržava nastavak tranzita gasa kroz Ukrajinu, ali je Kijev odbio da obnovi sporazum koji bi to dozvolio, uz obrazloženje da tranzit gasa pomaže Rusiji da finansira rat.

Ukrajinski predsednik je prozvao Fica da traži nove isporuke gasa iz Moskve umesto zapadnih zemalja, dok je Fico zapretio da će prekinuti snabdevanje Ukrajine strujom, smanjiti pomoć za njene izbeglice u Slovačkoj i iskoristiti pravo veta na odluke Evropske unije u vezi sa Kijevom.

Fico se sastao sa ruskim predsednikom Vladimirom Putinom u Kremlju prošlog meseca kako bi razgovarao o protoku gasa u Slovačku.

Slovačka i Mađarska vrše pritisak na EU da obnovi svoje snabdevanje gasom kroz veliki gasovod.

Mađarski premijer Viktor Orban takođe je proteklih dana izrazio nezadovoljstvo zbog nedavnog raskida sporazuma Moskve i Kijeva koji je Evropi obezbeđivao jeftin ruski gas.

Orban i Fico su upozorili da bi gubitak zaliha imao ozbiljne posledice po cene energenata i sigurnost snabdevanja. Ali Ukrajina uporno odbija da obnovi sporazum, dok EU tvrdi da Mađarska i Slovačka mogu lako da nađu druge izvore energije.

Mađarska je u ponedeljak saopštila da je od Komisije dobila garancije da zaštiti svoje snabdevanje energijom, što je opisala kao preduslov da Budimpešta pristane da obnovi sankcije EU Rusiji.

Portparol Kremlja Dmitrij Peskov rekao je da je Rusija „zainteresovana za nastavak ove trgovine i za prodaju svojih proizvoda, tim pre što su konkurentniji u odnosu na američki tečni gas i mnogo povoljniji za evropske kupce“.

Danci odobrili konzervaciju Severnog toka 2

Danska agencija za energetiku izdala je dozvolu Gaspromovoj švajcarskoj podružnici Nord Stream 2 AG za izvođenje radova na očuvanju gasovoda Severni tok 2 u Baltičkom moru, navodi agencija u saopštenju, prenosi [Interfax](#).

Ovo uključuje postavljanje specijalno napravljenih čepova na otvorene krajeve cevi kako bi se sprečilo ulazak slane morske vode i curenje gasa.

Prema procenama regulatora, posao bi mogao da bude obavljen u drugom ili trećem kvartalu 2025. godine i očekuje se da će trajati dve do tri nedelje. Pre postavljanja čepova, oštećeni krajevi na svakom od dva otvorena kraja cevovoda će morati da se odseku. Nakon ugradnje, krajevi cevovoda će biti ispunjeni kamenjem i betonskim tegovima. Ovo je neophodno, između ostalog, za zaštitu od spoljašnjih uticaja, posebno kao rezultat ribolovnih aktivnosti.

Prema danskim zvaničnicima, procenjeni radni vek izolacionih čepova je 10 godina, ali bi procena mogla biti i duža nakon detaljnijeg ispitivanja.

Radovi će se izvoditi sa plovila sa dinamičkim pozicioniranjem, kao i sa podvodnog vozila. Još nije poznato koje će plovilo izvoditi radove, niti koji izvođač radova će biti uključen.

Morski gasovod Severni tok 2 kapaciteta 55 milijardi kubnih metara gasa godišnje vodi od

kompresorske stanice Slavjanskaja u okrugu Kingisep Lenjingradske oblasti u Rusiji do baltičke obale Nemačke. Nemačke vlasti su zaustavile proces sertifikacije za gasovod, a SAD su na listu sankcija dodale projektnu kompaniju Nord Stream 2 AG.

Oba cevovoda su napunjena gasom i spremna za rad. Jedan od njih je oštećen snažnim eksplozijama u septembru 2022. godine.

Exxon traži gas na moru kod Kipra

Exxon Mobil Corporation, započela je istražno bušenje na moru Kipra u partnerstvu sa QatarEnergy kako bi iskoristio potencijalne rezerve prirodnog gasa u regionu, prenosi [zachs.com](https://www.zachs.com). ExxonMobil je ranije najavio da će

njegove operacije bušenja uključivati Electra i Pegasus prospekte. Predsednik Kipra je napomenuo da je bušenje na polju Elektra počelo prošle nedelje.

Preko Turskog toka u Evropu stigle rekordne količine gasa

Isporuka ruskog gasa u Evropu preko gasovoda Turski tok dostigla je najviši nivo od kada je pušten u rad prošle nedelje, javila je agencija TASS, pozivajući se na podatke Evropske mreže operatera prenosnog sistema za gas (ENTSO), prenosi [Seebiz](https://www.seebiz.com).

Preko kompresorske stanice Strandža 2 na tursko-bugarskoj granici od 13. do 19. januara prošlo je više od 376 miliona kubnih metara gasa, izračunao je TASS, najviše od kada je puštena u rad u januaru 2020. godine.

Isporuke su premašile prethodni nedeljni rekord iz oktobra prošle godine, kada je kroz Strandžu 2 prošlo 373 miliona kubnih metara gasa, napominje agencija.

Evropski institut Brigel je takođe prijavio rekordne isporuke gasa gasovodu Turski tok prošle nedelje, u iznosu od 378 miliona kubnih

metara gasa, navodi TASS.

Rusija je Turskim tokom prošle godine isporučila Evropi ukupno 16,7 milijardi kubnih metara gasa, što je 23 odsto više nego 2023. godine, pokazuju proračuni TASS-a na osnovu podataka ENTSOG-a. U Mađarsku je stiglo rekordnih 7,6 milijardi kubnih metara, citira agencija mađarskog ministra spoljnih poslova i trgovine Petera Sijarta. Gasovod Turski tok se proteže od Rusije do Turske kroz Crno more. Njegova polazna tačka je kompresorska stanica Ruska u blizini grada Anape na obali Crnog mora, a ponovo izlazi na obalu u Luleburgazu u evropskom delu Turske.

Njegov kapacitet je 31,5 milijardi kubnih metara gasa, a snabdeva Tursku i zemlje južne i jugoistočne Evrope, piše ruska novinska agencija. To je trenutno jedina aktivna ruta za isporuke ruskog gasa u Evropu.

Ruski MIP: Sankcije NIS su usmerene protiv Beograda

Motivi SAD u odnosu na kompaniju NIS determinisani su željom da se po svaku cenu potkopa izuzetno uspešan projekat saradnje ruskog investitora i srpske strane. Ovo je udar na efikasnu saradnju naših zemalja, građenu decenijama, na srpsku privredu i građane. Ovde važi tipična zapadna logika "ili sa nama, ili nikako", u kojoj nema mesta vođenju računa o interesima Srbije. Bezvezno obrazloženje Amerikanaca da sankcije nisu usmerene protiv Beograda lažno je i licemerno - odgovor je koji je **Politika** dobila iz Ministarstva inostranih poslova Ruske Federacije na pitanje da prokomentarišu američke sankcije NIS-u.

Objašnjavajući uzroke ovih sankcija, u Ministarstvu inostranih poslova su naveli da je "reč o dugoročnoj politici kolektivnog Zapada, usmerenoj na neokolonijalno potčinjavanje drugih zemalja, kontrolu nad njihovim ekonomijama i resursima.

- Prava nezavisnost i suverenitet tamo izazivaju

"alergije" i neprihvatanje". A kada je reč o rešenju ovih sankcija, na kojem intenzivno rade Rusija i Srbija, MIP RF uverava: "Računamo na to da će se i ovoga puta naći obostrano prihvatljivo rešenje. Dakle, verujemo da će suverenitet Srbije biti očuvan i da narod neće osetiti krizu koju mogu da izazovu prirodni energenti, posebno ove zime" - naveli su iz Ministarstva.

U svom odgovoru Politici oni su takođe rekli da su Rusija i Srbija do sada uspešno odolevale sabotažnim napadima i štitile zajednički rad od neprijateljskih mahinacija.

- Računamo na to da će se i ovoga puta naći obostrano prihvatljivo rešenje. Zajedno radimo na rešavanju ove situacije. Polazimo od potrebe održavanja strateškog partnerstva sa Srbijom, zasnovanog na vekovnim bratskim vezama između naroda dveju zemalja, temeljnim nacionalnim interesima i poštenoj saradnji - navodi se u odgovoru Ministarstva.

Janaf traži od SAD dozvolu za transport nafte za NIS

Hrvatski operater naftovoda "Janaf" zatražio je od američkog međunarodnog tela za sankcije da mu dozvoli da ispuni svoj ugovor sa Naftnom industrijom Srbije (NIS), kompanijom u većinskom vlasništvu "Gazprom" koja je pod međunarodnim sankcijama od 10. januara, objavio je **"Bloomberg"**.

"Zvanično smo zatražili od američkih vlasti da nam se dozvoli transport nafte u NIS do kraja 2026. godine", rekao je član Upravnog odbora "Janafa" Vladislav Veselica u telefonskom intervjuu u Zagrebu.

Šta će biti posle kazne za NIS oko nabavke nafte preko Jadrana? Ovako su za "Blic Biznis" odgovorili iz hrvatskog JANAF-a

NIS je glavni klijent "Janafa", a hrvatska kompanija trenutno ima ugovor sa NIS-om o transportu 10 miliona tona sirove nafte.

Puna primena sankcija protiv NIS-a će nastupiti 27. februara 2025, a do tada je moguće prilagođavanje i preduzimanje mera koje bi omogućile dezinvestiranje i podršku sigurnog snabdevanja naftom Republike Srbije, navodi se u saopštenju na zvaničnoj stranici "Janafa" od 13. januara.

Hrvatska firma je tom prilikom navela da za sada nije moguće predvideti budući intenzitet američkih sankcija NIS-u i posledice ovih mera, ali da će pomno pratiti razvoj događaja i biti u kontaktu sa svim relevantnim akterima.

Mađarska pritiska da MOL kupi rafineriju u Burgasu

Mađarska postepeno povećava neformalni pritisak da državna kompanija MOL bude izabrana za kupca rafinerije u Burgasu, navodi Rador Radio Rumunija. Marton Nađ, ministar nacionalne privrede Mađarske, boravio je ovih dana u Bugarskoj, prenosi **Profit.ro**. Za samo jedan dan

primio ga je bugarski predsednik Rumen Radev, otišao da se sastane sa potpredsednikom Vlade Grozdanom Karađovim, kolegom Petrom Dilovom i bugarskim ministrom turizma Miroslavom Boršošom, sa kojima je potpisao sporazum o saradnji u oblasti turizma. Svratio je i

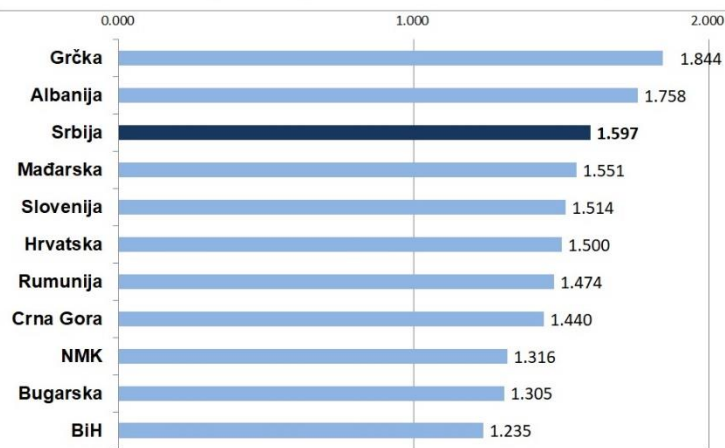
sa Bojkom Borisovim – liderom GERB-a, glavne partija u vladajućoj koaliciji. Iz zvaničnih saopštenja je bilo jasno da su dobri odnosi Bugarske i Mađarske, kao i nove mogućnosti za saradnju, ulaganja i ekonomsko partnerstvo, bili raspravljali. Ukupne mađarske investicije u Bugarskoj do sada iznose 2,4 milijarde evra. Prema informacijama iz više nezavisnih izvora, mađarski ministar je potvrdio želju državne kompanije MOL da kupi rafineriju u Burgasu, koja je u vlasništvu Lukoila. Interes Mađara je jasno izražen tokom posete premijera Viktora Orbana Bugarskoj krajem decembra prošle godine. Nađova poseta dolazi samo nekoliko dana nakon što je postalo jasno da je Lukoil prodao benzinske pumpe u Mađarskoj, Češkoj i Slovačkoj. Od toga 44 u Češkoj pripalo je MOL-ovoj slovačkoj podružnici, 75 benzinskih pumpi u Mađarskoj i 19 u Slovačkoj mađarskoj kompaniji Norm Benzinkut. Odluka o prodaji doneta je pre

nekoliko nedelja, nakon što je Lukoil najavio da će nove sankcije uticati na sve ruske kompanije, prenosi Seebiz. Mere su uvele SAD početkom januara i ciljaju na brojne ruske naftne kompanije. Na spisku sankcija su se našli i tadašnji šef Lukoila Vadim Vorobjov i Jusuf Alekperov, sin glavnog akcionara ruske kompanije Vagita Alekperova. Nedelju dana kasnije, Vorobjov je smenjen. rafinerije u Burgasu počela je 2023. godine. Očekuje se da će Rusi krajem marta ove godine objaviti konačnu listu kandidata. Među njima su državna naftna kompanija KazMunaiGas (Kazahstan), azerbejdžanska kompanija Socar. Među kandidatima koji se pripremaju su i dve turske kompanije – Cengiz i Oiak. Nezvanično se tvrdi da će Rusi tražiti 3 milijarde dolara, a cena je za ceo posao u Bugarskoj – rafineriju, poreska skladišta i benzinske pumpe. Sve zajedno, imovina je atraktivna prvenstveno za međunarodne strateške investitore.

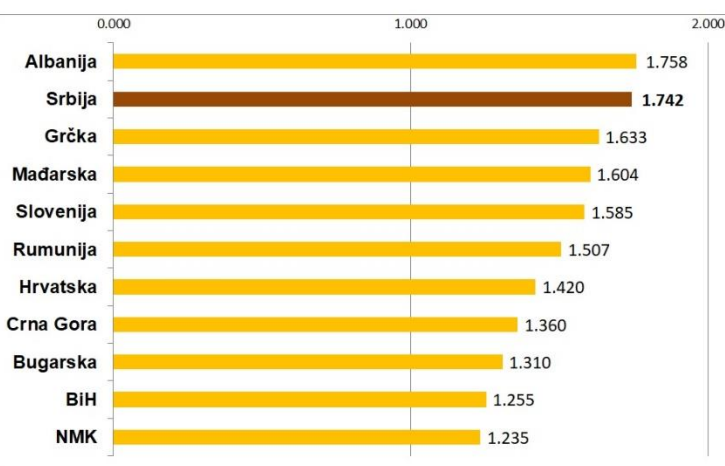

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 20.01.2025. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

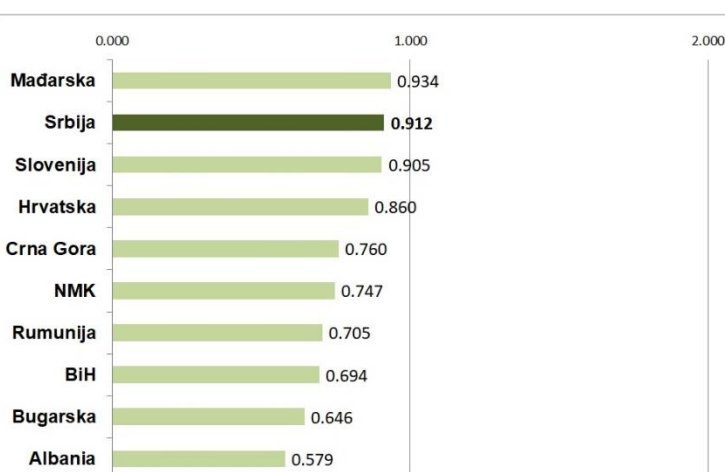
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1.844	+22.69%
Albanija	1.758	+16.99%
Srbija	1.597	+6.26%
Mađarska	1.551	+3.16%
Slovenija	1.514	+0.75%
Hrvatska	1.500	-0.20%
Rumunija	1.474	-1.95%
Crna Gora	1.440	-4.19%
NMK	1.316	-12.46%
Bugarska	1.305	-13.19%
BiH	1.235	-17.85%
Prosečna cena u regionu	1.503	

Dizel EN590 (EUR/l)		
	Evro dizel	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1.758	+17.87%
Srbija	1.742	+16.80%
Grčka	1.633	+9.47%
Mađarska	1.604	+7.54%
Slovenija	1.585	+6.24%
Rumunija	1.507	+1.00%
Hrvatska	1.420	-4.81%
Crna Gora	1.360	-8.83%
Bugarska	1.310	-12.18%
BiH	1.255	-15.86%
NMK	1.235	-17.24%
Prosečna cena u regionu	1.492	

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Mađarska	0.934	+20.68%
Srbija	0.912	+17.82%
Slovenija	0.905	+16.89%
Hrvatska	0.860	+11.06%
Crna Gora	0.760	-1.85%
NMK	0.747	-3.50%
Rumunija	0.705	-8.90%
BiH	0.694	-10.39%
Bugarska	0.646	-16.62%
Albania	0.579	-25.18%
Prosečna cena u regionu	0.774	

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
Vladimira Popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

WPC
ENERGY
SERBIA

**NACIONALNI
ENERGETSKI
KOMITET**

NEDELJA NEDELJA

ANALIZE • VESTI • STAVOVI

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav,
ili opredeljenje WPC Energy prema temama kojima se bave
